

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lei
Bukarestben — 350

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 120 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 93. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamusz 1. — 1923. június 15. Péntek

A visszaeső bűnös

Ó boldog Amerika, ahol a közélet és po-
litika legfőbb problémája még ma is az alkohol,
amelytől az absztinens Wilson könyörtelenül
megfosztotta a derék mulatnivágyó polgárokat.
Európában a feltámadó középkor és a kenyér
kényszere hajtja forradalomba az embereket, a
megmaradás nagy kérdései nehezdednek lidéres
sullyal népek lelkére s az amerikaiaknak nin-
esen más gondjuk, legyen-e alkoholtalalom,
vagy ne legyen. A kormány azt mondja legyen,
a lakosság nagy többsége, hogy ne legyen. E né-
zetbeli különbözőséből komoly politikai konflik-
tus van keletkezében. Washingtoni távirat sze-
rint, amint az Uj Kelet tegnap jelentette, az
alkoholélvezők és antialkoholisták között az el-
lentét rendkívül kiéleződött. Valóságos harcot
indítottak az ugynevezett „száraz törvény“ el-
len, amely az Egyesült-Államok területén
mindennemű alkoholos ital előállítását és fo-
gyasztását megtiltja. A politikusoknak nem kis
gondot okoz az egyre növekvő elégtelenség,
elannyira, hogy Harding elnök javaslatot ké-
szít a parlament elé terjeszteni az alkoholtal-
lami törvény megszüntetésére, vagy legalább
is lényeges enyhítésére. A törvény érvényben-
tartása esetén komoly belső zavaroktól lehet
tartani.

A moralistáknak újabb alkalom ez a hir-
adás a nekibuzulásra és az emberiség sorsa
fölött való kétségbeesésre. Ime egy ország,
ahol már sikerült legyőzni a dolgozó emberek
legnagyobb ellenségét az alkoholt, ahol a szí-
goru törvények és éber rendőrség védte a
polgárokat az iszákosság romboló hatásai ellen
és most a józan belátás, a tudományos meg-
ismerés és a közgazdasági célszerűség mégis
kénytelen meghátrálni az emberi természet
inferioritása előtt és kiengedni ketrecéből a
lebilincselte furiát. A több mint fél évszázados
tervszerű nevelés, amellyel az amerikai anti-
alkoholizmus apostolai előkészítették a közön-
séget a „száraz törvény“ elfogadására, hiába-
valónak bizonyult. Sehol a világon annyi
folyóirat, könyv és beszédes plakát nem jelent
meg az alkoholizmus ellen, mint Amerikában.
Minden eszközt megragadtak, hogy a lakos-
ságot visszatartsák a káros élvezettől. A tudósok
egész serege fáradozott, hogy pontos szám-
adatokkal bebizonyítsa és szemléltetvé tegye
a részegesség gyilkos hatásait. Szükség is volt
erre Amerikában, mert talán sehol a világon
nem fogyasztottak annyi alkoholt, mint ép-
pen ott. Egy 1912-ben készült statisztika sze-
rint az Egyesült-Államok lakossága egy esz-
tendő alatt hatvanhétmillió hektoliter alko-
holtartalmu italt fogyasztott el. És ugyanez a
statisztika mutatta ki, hogy háromszáz gyenge-
elméjű gyerek közül százötven alkoholista
szülőktől származott. Megállapítást nyert az is,
hogy a kocsmárosok és általában a szesz- és
sörgyári alkalmazottak, valamint az alkohol-
iparban elfoglaltak halandósága hetvennégy
százalékkal multa felül az átlagos halálzási
arányszámot. Ezek az elretentő szám adatok
birták rá az Egyesült-Államok törvényhozását
a világháboruba való belépés idején arra, hogy
az alkoholfogyasztást eltiltásák az egész ország
területén.

A háboru zürzavarában, amikor a köz-
vélemény érdeklődését túlon túl lekötötték a
harctéri események, még csak keresztül lehe-
tett vinni valahogy a törvény végrehajtását,
bár itt-ott véres zavargásoknak volt az elő-
idézője. A békeidők visszatérével azonban

egyre jobban nyomult előtérbe az alkoholtal-
alom kérdése s a legújabb távirat azt mutatja,
hogy az ideálisták nagy szomorúságára rövide-
sen mégis győzni fog a részegesek pártja,
amely ma még sajnos az emberiség nagy több-
ségét vallhatja hívéül. Az alkoholista azzal
érvelnek, hogy a „száraz törvény“ nem vál-
totta be azokat a reményeket, amelyeket hozzá-
füztek. Így például a bűnözési statisztika nem-
hogy javult volna, ellenkezőleg rosszabbodott.
A részeges érvelők azonban megelégednek

róla, hogy ez a jelenség az összes hadviselt
államokban megnyilatkozott, mert a háboru
természetszerűleg eldurvította az erkölcsöket.
Nem lehet kétség afelől, hogy az absztinensnek
mindent el fognak követni a „száraz törvény“
megmentésére, de nekünk nincs nagy bizal-
munk ehhez a küzdelemhez. Mi tudjuk, hogy
az ember visszaeső bűnös s még nem érkezett
el a fejlődésnek olyan fokához, hogy a jövő-
nek és az utódoknak tartozó felelősséggel tud-
jon dönteni saját sorsa felől.

Elfogták és agyonlőtték a két francia tiszt gyilkosát

Német rendőr volt a merénylő. Kivégezték a badeni anilingyár mérnökét.
Ostromállapot a Ruhrvidék négy városában. Anglia kérdései Franciaországhoz

(London, június 14. Az Uj Kelet tudósító-
jától.) Dortmundból szerdán este hivatalosan je-
lenték, hogy elfogták a legutóbb agyonlőtt két
francia tiszt gyilkosát. A merénylő elhatárolása után
szökést kísérelt meg. Az örök orra utána löttek.

A golyó a merénylő fejébe furódott,
összesétt és néhány percnyi kínlódás
után meghalt.

A nyomozás adatai megállapították, hogy a me-
renylő ezelőtt német rendőr volt.

A francia megszálló hatóságok a merénylet
miatt ostromállapotot léptettek életbe a veszélyez-
tetett városokban: Recklinghausenben, Wanaeche-
ben, Ernehenben és Hoechstben. Este kilencből
reggel ötig nem szabad az utcán járni. Ugyancsak
ostromállapotot rendeltek el Mainzban, ahol

óriási felháborodás van a merénylettel
vádolt badeni anilingyár német mérnö-
kének kivégzése miatt.

A mérnöknel állítólag robbantóanyagokat találtak,
amelyekkel a szabotálásnál kirendelt francia ka-
tonai őrséget akarta felrobbantani. A mérnök be-
ismerte a terhére rótt bűncselekményt.

A jóvátételi ügy még mindig stagnál. Az
angolok most azon fáradoznak, hogy Németországot

a passzív ellenállás megszüntetésére bírják, ami-
nek elérésben rávannak a franciákat, hogy

a katonai megszállást ipari megszállássá
módosítsák.

A belga követ tegnap következő javaslatot nyuj-
tott át Curzonnak. Ebben a jóvátételi összeget
negyvenmilliárdban állapítja meg.

Lord Curzon ugyancsak tegnap emlékiratot
adott a londoni francia nagykövetségnek, amelyben a
következő kérdéseket teszi fel az angol kormány:

1. Mit ért Franciaország a passzív ellenállás
fogalma alatt?
2. Milyen feltételek mellett módosítaná Fran-
ciaország a megszállás politikáját?
3. Meddig kívánja Franciaország és Belgium
a Ruhr-területet megszállva tartani?

4. Hajlandó-e Franciaország és Belgium a
megszállott területek német iparvállalatainak üzemi
szabadságát visszaadni, ami nélkül a Ruhr-vidék
bányái és ipartelepei képtelenek megfelelően ter-
melni és megkevesébé a legnagyobb teljesítőképese-
séget elérni.

A „Times“ szerint Franciaországban most
megvan a hajlandóság, hogy a jóvátételi ügyet a
a lehetőség szerint végleg elintézzék.

Herbert Samuel biztonságban van

Négy halottja van a fő kormányzó elleni merényletnek

(Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A Herbert Samuel palesztinai főkor-
mányzó ellen megkísérelt merényletről szóló
tegnapi híradásunk Erdély zsidóságából is ért-
hető megdöbbenést váltott ki. A mai nap folya-
mán szerkesztőségünket valóságos megostrom-
olták kolozsvári és vidéki cionisták érdeklő-
désükkel a fő kormányzó sorsa felől. A kérde-
zősködésekre megnyugtató választ adhattunk.
Bár még mindig csak szűkszavú táviratok álla-
nak rendelkezésünkre, annyi már kétségtelenül
megállapítható, hogy

Herbert Samuel biztonságban van és a
mai napon Haifába érkezik.

A fő kormányzó élete a legkomolyabb ve-
szedelemben forgott. Valószínű, hogy a felbé-
relt beduinok akkor támadták meg Samuelt,
amikor látogatába készült Transzjordánia ural-
kodójához, Abdullah emirhez. A merénylet
pontos színhelyét nem közlik a táviratok, de
föltesszük, hogy a Jordánon túl történt, ahol
a palesztinai közigazgatás már nem működik.
A beduinok és a fő kormányzó kísérete között
véres harc keletkezett, amelynek eddig
négy halottja van.

Újabb jelentés szerint a támadáskor meg-
sebesült esendő szinten meghalt.

A palesztinai kormány a merénylet követ-
keztében rendkívül szigorú intézkedéseket léptetett
életbe.

Az angol politikai körökben a kormányzó
elleni támadás szinten nagy megdöbbenést keltett.
Valószínű, hogy ez visszahatással lesz a kormány
palesztinai politikájára.

A cionista világszervezet nevében dr. Weiz-
mann elnök üdvözlő táviratot küldött Herbert
Samuelnek szerencsés megmenekülése alkalmából.

— Szabadlára helyezték a milliós per-
misszió szereplőit. A „permisziógyben tegnap
fordulat történt. Bűncselekmény hiányában a ko-
lozsvári ügyesség a szombaton letartóztatott Na-
tali Simon és Händler Herman kolozsvári, Löwin-
ger Márton rettegi és Nagyfaludi Nándor szentpáli
lakosokat szabadlára helyezte. Kiderült ugyanis,
hogy a kétszáz pár szarvasmarhának Csehszlová-
kiába való szállítására Pavlovics Sándor temesvári
nagykereskedő, a permisz eredeti tulajdonosa, nem-
csak Naftaliéknak, hanem egy Veress Lajos nevű
marhakereskedőnek is adott megbízást. Ebből ké-
nyelmetlen helyzet származott Pavlovics számára,
aki egy oldotta meg a problémát, hogy a Löwin-
geréknak adott megbízást hamisnak deklarálta. Erre
a finanszírozásban résztvevő Schmidt és Rosenblatt-
cég feljelentette Naftalit és társait, akik most el-
lenfeljelentéssel fognak meghurcoltatásukért elége-
tetelt szerezni maguknak.

félegyermek-

Fióküzlet:
Egeres
szeszegozott
egrendelésre azonnal
napi áron 1361
fakereskedés
és ládagyar
Kajántól-ut) 1 szám

Textil, kötött és
rő vidáruháza
Cluj, str. Regina
Maria 12. 1466

dovics Mór

áru üzlet!

1548

str. Reg. Maria 6

gyár

különlegesség

1428

tt kaphatók!

vonal

ónia részére

ON FIA

1542

rdeaux-ban

císórangu ellátás,

ester

.-u.) 35

A magyar színészegyesület kizárt két színigazgatót

A színészegyesület izgalmas gyűlése

(Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Erdély és Bánát magyar színészei csütörtökön délelőtt rendkívüli gyűlésre jöttek össze Kolozsváron az unitárius kollégium nagyszobájában. A gyűlés összehívását az a harag tette szükségessé, amely egyidő óta a színészek egyesülete és egyes színigazgatók között dúl. A színészek testülete öt színigazgatót: Fekete Mihályt (Marosvásárhely), Róna Dezsőt (Szatmár), Kovács Imrét (Brassó), Szabó Pált (Arad) és Gróf Lászlót (Nagyvárad) azzal vádolta meg, hogy Bukarestben a művészetügyi minisztériumnál a színészegyesület feloszlását kérték. Fekete Mihály színigazgató ellen ezenkívül másik váddal is éltek, azzal, hogy színigazgatói működése óta állandóan szembehelyezkedik a színészegyesület szabályaival, tagsági díjat nem fizet és színészeit tudolgoztatja.

A kolozsvári rendkívüli gyűlésen a megvádatott színigazgatók közül csak Fekete Mihály jelent meg. Ezzel szemben a színészek minden érdekelt szintársulatától kiküldöttekkel képviselték magukat. A gyűlésen Szendrői színigazgató elnökölt, jelen volt dr. Janovics Jenő is. A vádak ismertetése után Fekete Mihály szólásra áll fel és a következőket adja elő:

— Nyugodt akarok maradni, annak ellenére, hogy kést tettem a torkomra, kötelet a nyakamra. A vádakra kijelentem, nem igaz az, hogy én Bukarestben a színészegyesület feloszlását kértem. Vállalom azt, hogy mondtam kritikát a színészegyesület működéséről. De nem engedem összetéveszteni a kritikát a denunciacióval. A többi vádat, amit ellenem köválnak, szétfújom. Én hat hónap óta a legnagyobb erőfeszítéssel és áskálódással közepette tartom fenn a marosvásárhelyi szintársulatot. Azoknak, akik azt állítják, hogy rosszul bánok színészeimmel, csak ennyit mondok: a legkisebb kóristának több fizetése van nálam, mint Lengyel Vilmosnak, vagy Szakács Ferencnek. Délután külön próbákat tartok ugyan, hogy az előadások jobbak legyenek, de ezeket a próbákat külön megfizetem. Figyelmeztetem a színészeket, ne vádoljanak bizonyítás nélkül. Ha bizonyítani tudják, hogy bűnös vagyok, tudni fogom kötelességemet.

Fekete Mihály beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig. Utána Róna Dezső szatmári társulatának egyik tagja a következő indítványt teszi:

— Mondja ki a gyűlés, hogy Fekete Mihályt és Róna Dezsőt kizárja a színészegyesületből, őket koncesszióra nem javasolja és megszakít velük minden érintkezést.

Lengyel Vilmos: Ki kell jelentenem az igazság kedvéért, hogy azt a vádat, mintha Fekete és színigazgatótársai a minisztériumtól a színészegyesület feloszlását kérték volna, nem tudjuk bizonyítani. Ennek ellenére fenntartjuk a kizárás indítványát. Rónával szemben azért, mert ő erkölcsileg halott, Fekete pedig azért, mert az egyesülettel szemben renitens volt és gazdasági érdekeinek ellen tört. Ami Szabó Pált, Gróf Lászlót és Kovács Imrét illeti, őket a gyűlés, minthogy az ellenük emelt vádak nem igazoltak be, jegyzőkönyvileg rehabilitálni kívánja.

Ezután Réthely Ödön a következő indítványt teszi:

— Ez az első eset, — mondotta — hogy sugó nélkül beszélnek nyilvánosság előtt. Most is csak egy rövid indítványt akarok tenni, nevezetesen azt, hogy Fekete Mihályt ne zárjuk ki, csupán fegyelmi büntetéssel sújtsuk. Hibáztatom, hogy Fekete Mihály nem az egyesületnek, hanem a minisztériumnak adta elő panaszeit. Róna Dezső kizárásához hozzájárulok. Remélem, hogy elnökünk dr. Janovics Jenő sem lesz ellene annak, hogy érző szívvel Feketének...

Fekete közbekiált: Nem kell kegyelem! Kegyelmet nem fogadok el! Inkább golyót! Ezután heves vihar tört ki Fekete és a színészek között. Fekete a színészek padsorai elé ugrik és ezt kiáltja feljűk:

— Ti azzal vádoltok, hogy elnyomom a színészeimet? Kérdezzétek meg akármelyiket közülük! Nem kapnátok akkor előleget, amikor akarnak? Nekem Janovicsnál husz évig kellett előszobáznom husz koronáért. Vádoljatok mindennel, de azzal, hogy rossz színigazgató vagyok, ezzel ne merészeljétek vádolni!

Elnök felteszi szavazásra a két indítványt: kizárják-e Rónát és Feketét a színészegyesületből? A színészek többsége a kizárás mellett szavaz. Az elnök erre hivatalosan be-

Harmónia és disszharmónia a kormányban

Constantinescu példázata a „kürtös“-ről és a dohosokról. Marzescu miniszter lemondására készül

(Bukarest, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megemlékeztünk arról, hogy a parlamenti ülészek befejeztével a liberális pártban egyre szaporodik az elégedetlenkedők tábora. Az ülészek ideje alatt a kormány és a párt tagjait még összetartotta a közös érdek: a törvények létezésének megszavazása.

Vaitoianu ismeretes közigazgatási törvényjavaslata annakidején már annyira kiélezte a pártpolitikai ellentéteket, hogy a kormány bukása elferülhetetlennek látszott. Bratiannu Jonelnek csak összes diplomata és politikai kézségének latbatetésével sikerült a várható válság veszélyét elhárítani. A miniszterelnök egyidejűleg — az elégedetlenkedők leszerelésére — a kormány átszervezését helyezte kilátásba. A kormányátvezetésnek kérdése hónapokon keresztül húzódott, végül is, úgy látszik, hogy a miniszterelnök ezzel az ígérettel is adós maradt.

A nagy trombitás...

A liberális párt egységét, az előjelekből ítélve nem sokáig tudja megőrizni a párt vezére. Két csoportja is van már az elégedetlenkedőknek, akik a párt revízióját sürgetik. Az erdélyi képviselők, akik Mosoiu miniszter köré csoportosulnak a kormány Erdély-ellenes politikája miatt elégedetlenkednek, a párt fiatal tagjai pedig gyökeres rendszerváltozást követelnek.

A romani gyűlésen Constantinescu, a párt egyik öreg tagja heves támadást intézett a Marzescu vezetésé alatt álló „fiatalok“ ellen, akik — kijelentése szerint — az „öregek“ hamvain keresztül akarnak hatalomra törni.

— Pártunknak — mondotta Constantinescu — nincsenek dohosai, egyetlenegy trombitásunk van,

Mari síruva fakadt...

Mi lesz ebből a drágaságból?

(Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Holtrafáradtan, üres pénztárcával kerültem haza a zöldséggpiacról. Istenem, hogy mennyit kell szenvedni az embernek, ha számolt garasból kénytelen szépen megélni. Azzal, hogy azt kutattam, hol adják olcsóbban a zöldbabot egy lejjel, az egész délelőttem eltelt. Szóltam hát az uramnak, most már menjen ő bevásárolni. Ugyis mindig azzal szokott bosszantani, hogy többet költök a konyhára, mint más háziasszony.

Mari, a cselédet elszalasztottam a boltba. Egy kis tejet szeretnék sütni a reggelizhez. Adtam neki száz lejt, hozzon érte cukrot, lisztet, turót és vaniliát. Nem telt bele öt pere és már itthon volt. Két kiló kockacukrot hozott és négy lejt kapott vissza a százasból. Azért vaniliát vétettem. Több pénz nem volt nálam: meg kellett várjuk az aramat.

Vöröstre izzadt homlokkal toppant be s úgy hallgatott, mintha megtiltották volna, hogy beszéljen. Mögötte jött egy falusi asszony, kosárral a hátán. Két pár csirke volt nála. A kisebbikért negyven lejt, a nagyobbikért hetvenötöt kért, de az uram utközben lealkudott öt lejt.

— Libát akartam venni, de háromszáz lejt akartam érte s nem is volt hizott. Egy jobb jéréért nyolcvan és száz lejt is elkérnek. Volt ugyan egy asszony, aki ötvenért adta volna, de nem volt nagyobb, mint ez a csirke... Te mit vásároltál még? Cukrot? Mennyi volt?

— Negyvennyolc.

— Vettél volna inkább kristályt, annak csak negyvenhat lejt kilója.

Láttam, hogy az uramnak még mindig nem ment el a kedve a bevásárlástól, szóltam neki, vegyen egy kis borjúhúst ebédre. De zsír sincs a spájzban. Egy kis hal sem ártana. Azt is hozzon.

jelentí, hogy Róna Dezsőt és Fekete Mihályt a színészegyesületből kizártnak tekinti.

Fekete Mihály feláll helyéről és elhagyja az üléstermet. Utána tüntetőleg még sokan mennek ki. Az ajtóból valaki visszakíált:

— Juszticmord!

Fekete Mihályt a kollégium épülete előtt az utána tóduló közönség lelkesen éljenezte.

A kongresszus, miután dr. Janovics Jenő a színészegyesület elnökségéről lemondott, délután öt órakor végetért.

akinek a kürtzavára harmónikusan cseng össze az ország egész zenekara, amely a „nagy Mü“ szimfoniáit játsza. Majd Marzescut támadta, aki — állítása szerint — semmit sem dolgozott azért, hogy a kormány tagja lehessen, most pedig intrikákat szó, azt hiszi, hogy a kormány ereje hamu, holott a hamu alatt égő zsaratnok lappang.

A dohosok...

A szimfónia harmóniáját Marzescu miniszter hivei, a „dohosok“ még a helyszínen megzavarták azzal, hogy a banketten beszédeket tartottak a miniszterelnök, illetőleg a „trombitás“ ellen és védelembe vették megtámadott vezérüket.

Ma reggelre aztán komoly belpolitikai bizonyodalmak elé állította a kormányt a kamarai incidens. Marzescu miniszter, aki a romani gyűlésen nem vett részt, Jasiból Bukarestbe érkezett, hogy magyarázatot kérjen Constantinescutól.

Duca külügyminiszter kereste fel legelőször a fővárosba érkezett Marzescut és ígéretet tett neki, hogy a ma esti minisztertanácsban a kormány megadja a kért felvilágosításokat.

Marzescu lemond?

Beavatott liberális körök tudnivalik, hogy Marzescu miniszter a minisztertanács bármilyen magyarázatát köszönettel tudomásul veszi és lemond. Marzescu politikai barátjai között viszont az a vélemény alakult ki, hogy Marzescu miniszternek nem szabad most lemondania. Annál inkább, mert lemondásának a parlamenti ülészek szünete miatt nem volna meg a kellő visszhangja. Szerintük Marzescunak lemondásával meg kell várnia az őszi ülészek megnyitását, ha csak akkor mond le, úgy ezzel a kormányban beláthatatlan változások hozhat létre.

De előbb még kétszáz lejt kértem és odaadtam a cselédnek. Hozzon érte lisztet, turót, vaját, azonkívül két kiló sót, tíz deka paprikát és ugyanannyi borsot. Amikor hazajött, így számolt el:

— Két kiló liszt 15, félkiló vaj 50, egy félkiló turó 16, két kiló só 4 lejt, tíz deka bors 5, tíz deka paprika 8 lejt. Visszahoztam százkét lejt.

— Na ebből vegyen még tejfelt, egy kis sajtot, néhány zöldbabot, egy kiló fehérkenyert, tíz deka teát, két citromot, négy narancsot... Hüh, majd elfelejtettem! Kávénk sincs és tejet is vegyen a piacon.

Éppen hozzá akartam fogni a takarításhoz, de visszajött a férjem. Sötéten nézett maga elé, mikor a konyhaasztalra dobta a hust. Marhahus volt.

— Nem volt szívem harminckét lejt adni egy kiló elsőosztályú borjúhúsért. Ez hat lejt olcsóbb. De kijelentem, többé nem ugratsz be Százötven lejt fizettem egy kiló libaszírt! És te még halat is szeretted volna. Csak 65 lejt kilója.

S ezzel elment. Nem is akart reggelizni.

Közben végeztem a takarítással és szerettem volna hozzáfogni a főzéshez. De Mari nem jött. Vártam, vártam, mégse jött. Kiszaladtam az utcára. Hát ott, támaszkodik a falhoz és sir. És nem akar beszélni. Betuszkolom és elveszem tőle a holmit. Kérdelem, mibe került, elcsukló zokogással mondja be:

— Tea hét, citrom öt, narancs husz... Kávé nem hoztam, mert százhuszat kértek érte... A paprika darabja négy lejt. Nyolc volt a kenyér, mert ötven banit nem tudtak visszaadni. A tejfelt adtam 12 lejt. Egy félliter. A sajt huszonöt deka. Nyolc lejt...

— Es a tej hol van?

Mari előlről kezdte a sirást.

— Hat és fél lejt kértek egy literért... És a reudör még engem akart bekísérni...

Dollinger Ella

Megdrágtult a dohány

A monopolvertermékek új árai

(Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A monopolvergáztatóság Bratianu Vintila pénzügyminiszter jóváhagyása mellett június 13-iki hatállyal jelentősen felemelte az összes monopolvertermékek árát. Semmi kifogásolni való nem lehet ellene, ha a játékkártya vagy a robbanószerek árait a kormány fel-emeli, de súlyosan esik a latba az elsődönti szükségleti cikkek, a dohány és a só árának felemelése.

A monopól vezérigazgatóság az az intézkedése a középosztály amúgy is folyton súlyos életstandardját még lejjebb szorítja. Parlamenti ülések alatt a kormány tagjai általandóan a drágaság letörését ígérték, törvényeket hoztak az áruzsora letörésére, most maga az állam emeli fel fontos fogyasztási cikkek árát.

A monopólcikkek új árai egyébként a következők:

Dohány: Regal 300 lejről 600 lejre emelkedett. Lux 200-ról 400-ra. I. osztályú dohány 150-ről 250-re, II. osztályú 100-ról 150-re; III. osztályú 50-ről 75-re. A 25 grammos III. osztályú, erdélyi gyártmányú dohányt csomagját egy lej 25 baniról két lejre emelték. Megdrágtult az import-dohány is 40 százalékkal.

Cigarettek: RMS Intime 40-ről 80-ra, Regale 40-ről 60-ra; Intim Club 30-ről 50-re; Dame 25-ről 40-re; Functionar 1250-ről 25-re; National 750-ről 10-re. Cigarillos egy lejről 125-re, Mures 50 baniról 75 banira. A bur-nótot 100 lejről 200 lejre emelték. A Carpati cigarettek ára 80 baniról 50 banira csökkent.

Cigarettapapír: 100 levélből álló csomag 5 lejről hat lejre, 150 levélből álló csomag 750-ről 9 lejre.

Játékkártya. Klubbok számára: 102-ről 142-re. Eladásra szánt csomagok ára 62-ről 92-re emelkedett.

Sóárak. Luxussó 1 lej, 125 és 150 helyett lett: 250—250 és 3 lej kilója. Kőszó és örölt só 60 bani és 75 bani helyett 125 és 185. Ipari só 40 és 50 bani helyett 60 és 70 bani.

A robbanószerek átlagban száz százalékkal drágultak.

Egy ember, aki üveget és ujságot eszik

(Prága, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt érdekes fiatalember állított be Jaksch tanárhoz, a prágai belgyógyászati klinika professzorához, akit arra kért, hogy alkalmazza a klinikáján. A professzor és az elhanyagolt külsejű fiatalember között csakhamar érdekes párbeszéd indult meg.

— Mi a foglalkozása? — kérdezte a professzor.

— Dvorák János volt rendőrségi löpőlovaggyok

— És most?

— Csavargó — hangzik a válasz.

A professzort érdekelni kezdte a különös ember.

— Milyen munkához ért? — kérdezte tőle.

— Tudok üveget nyelni — válaszolta Dvorák. Tessék alkalmazni engem a klinikán és mutogatni engem a diákoknak. Nagyobb nyomtatók kedvéért rögtön előhozott a zsebéből egy négyzet-centiméternyi üvegdarabkát és sietve lenyelte.

Jaksch professzor néhány napig klinikáján tartotta Dvorákot és ezalatt tanárségidejével megfigyelés alá vette. Kiderült, hogy Dvorák négyzet-centiméternyi üvegdarabkát nyel le anélkül, hogy a nyelvcsövét, vagy a beleit megsértené. Kontrollképen ólomüvegdarabokat nyeltek le a pácienssel és az üvegdarabok utját röntgensugárral kísérték figyelemmel. Tegnapelőtt azután Jaksch professzor megköszönte Dvoráknak szolgálatait és utnak akarta eresztetni azzal, hogy üvegdarabokat minden ember lenyelhetne, ha bátorsága volna hozzá.

Dvorák, akinek nagyon tetszett a kényelmes klinikai élet, semmiképpen sem akart távozni

és újabb produkciókkal hozakodott elő. A professzor asztaláról felkapta az egyik bécsi újság tekintélyes vasárnapi számát és azt az orvosok szemeláttára mellékletével együtt lenyelte. Mikor ez sem használt, bevallotta a professzornak, hogy egyébként is ért.

Indus takírmutatványokra emlékeztető produkciókat mutatott be a most már ámuló orvosok előtt és teljes érzéketlenségről tett tanúságot. Hosszú varrófényvel mélyen beleesurt az izomszába, majd gombostűt tövig szurt az arcába anélkül, hogy a fájdalom legkisebb jelét is lehetett volna észlelni

Kínában kitört a forradalom

Vissza akarják állítani a császárságot. Le-Jang-Hung köztársasági elnök Tienszinbe menekült

(Páris, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint a napok óta lappangó zavargásokból előrelátható volt, a keddről szerdára virradó éjszakán Kínában kitört a forradalom. A kormányosapatokat a legtöbb városban lefegyverezték és

a forradalmi csapatok vették át az uralmat.

Az állami rendőrség megtagadta a szolgálatot és szerdára már nem volt közhivatalnok, akikre az állambiztonság szempontjából támaszkodni lehetett volna. Li-Jang-Hung köztársasági elnök, látva a helyzetet, még szerdán hajnalban Pekingből Tienszinbe menekült.

Az elnököt követte hűvei tábora, akik azonban legfeljebb csak személyes védelméről gondoskodhatnak már. A forradalom annyira elharapódzott, hogy a köztársaság fenmaradása fenyegetve van. A forradalmárok állami berendezéséről egyelőre még nem lehet semmi biztosat tudni. Valószínűleg a császárságot akarják visszaállítani. A helyzet homályosságára való tekintettel a legközelebb fekvő államok, így különösen Japán óvintézkedéseket tettek a lázadások esetleges elharapódzására. Szerdán délelőtt már

több japán hadihajó jelent meg a kínai vizeken

Nem hiszik azonban, hogy komolyabb külpolitikai bonyodalom származzék. A forradalom előreláthatólag csak a belső rend transzformációjára, a felső osztályok uralmának visszaállítására fog szorítkozni. Mindenesetre kérdéses, nem látja-e majd Japán veszélyeztetnek a kínai forradalom által a maga politikáját. A legközelebbi napok feltétlenül súlyos eseményeket hoznak magukkal a Távolkeleten.

Boris király titokban találkozott Ferdinánd excárral

Atyja biztatására szervezte meg az államcsínyt. Sztambulinszky lemondásra akarta bírni a királyt. A volt miniszterelnök kalandos menekülése. Tatar-Bazerdzsiiban elsáncolta magát

(Szófia, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Boris cár június 8-án Sztambulinszky miniszterelnök meghívására Slavorucába utazott. Ott Sztambulinszky

rá akarta bírni a királyt a lemondásra.

A király erről értesítette hűveit, akik arra a meggyőződésre jutottak, hogy most már feltétlenül el kell távolítani Sztambulinszkyt.

Boris király egyébként nemrégiben egy dunaparti kis községben találkozott atyjával Ferdinánd excárral.

Az excár azt tanácsolta fiának, kizárólag régi hűveire támaszkodjék, mert csak ők képesek Bulgáriát megmenteni.

Sztambulinszky a forradalom kitörése után automobilon menekült el a fővárosból. Autóját utközben baleset érte. Az üldözésére kiküldött lovaskatonák beérték és az egyik közülök belölt a gépkocsiba.

A golyó a soffírt találta, aki azonnal meghalt.

Az autó éppen egy völgyszakadéknál száguldott. Amikor a soffír lebukott, a gépkocsi az

29,500.000, állampolgárság szerint 79.440.000 lej magyar tőke 10.000 lej, csehszlovák 2,500.000, egyéb nemzetiségi 18,200.000.

A májusi működési engedélyek statisztikája. A Gazdasági Tanács most statisztikát tett közzé. Eszerint május hónapban százhat vállalat kért részint működési, részint alaptőkeemelésre szóló engedélyt. A működési engedélyek birtokában lévő vállalatok közül hetvenhét, együttesen 192,068.150 lej alaptőke fölött rendelkezik. Ezek közül harminchárom bank és hitelintézet és negyven-négy különböző ipari és kereskedelmi vállalkozás. Az érdekeltségek nemzetisége így oszlik meg: román tőke állampolgárság szerint; 90,548.000, nemzetiség szerint 66,166.000 lej, magyar tőke 3,272.800 lej, osztrák 160.000 lej, csehszlovák 5,000.000 lej, olasz tőke 1.000 (?) lej, más nemzetiségi 26,915.000 lej. Alaptőke emelésére húszkilenc vállalat kapott engedélyt és pedig tizenhat bank és hitelintézet 28,881.750 lejre, a többi vállalat ipari és kereskedelmi érdekeltség, amely alaptőkejét 48,013.500 lejjel emelte. Az alaptőkéik felemelt összegei nemzetiségek szerint így oszlik meg: román tőke nemzetiség szerint

29,500.000, állampolgárság szerint 79.440.000 lej magyar tőke 10.000 lej, csehszlovák 2,500.000, egyéb nemzetiségi 18,200.000.

A lipcsei őszi mintavásár. A lipcsei őszi mintavásárt augusztus huszonhatodikától szeptember elsejéig fogják megtartani. A vásáron be fogják mutatni a német birodalom ezévi ipari fejlődésének legjobb termékeit. A vásárra vonatkozó mindennemű felvilágosítással dr. Kiss Béla, a kereskedelmi és iparkamara titkára szolgál a kamara helyiségében a hivatalos órák tartama alatt.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

Összeállították az agrárreform statisztikáját. A hivatalos kimutatás szerint az Erdélyben kisajátítás alá jutott 122,882.600 holdból eddig 1,578.416 holdat sajátítottak ki, amelyből 666.025 szántóföld, 265.761 legelő, 372.431 hold erdőszőlő, 35.831 hold havasi legelő, 16,367 hold különböző föld. A kisajátításban résztvevő négyezerszázhuszoneg közül eddig kétezernégyezerharminc kapott földet.

HI

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével enged

Előfizetési árak: Egy évre 320 lei.

Felelős szerkesztő: Ma

Kolozsvár 25. és 28. között nevezett Zápolya-utcai pályás felavatása. Mária királyné is, váron tartózkodni.

Anghelosi. Vasárnap délután évről tornanépély Anghelosen kultusz hogy meglátogassa aki még nem járt 11 órakor érkezik a szaktanárs kíséretében

Csehslóv. ratórium ellen. Ment a külföldi tartogadott el. A száma állást foglal a mania nem kívánhat moratóriumtörvényt "Prager Presse" megütközéssel fogadlatáért a pénzügyprágai kereskedelmik felelőssé. Csehslóvák tőkének jelen hivatalos korm

Vidrih. Temesvárról jelentik visszatartása címén volt temesvári polgávitárilag visszahelyek élére. Ez a táakinek meghurcoltatokból történt.

Nem leh. Kolozsvár állandóan a költés. Az egyes tételek ezért a tanács es memorandumot U gával Bukarestbe.

Uj magy. dapestri jelentik: Géza ideiglenes terré, Nagy Emilt

Elsajén. villanyárak. Megszázalékkal megdrá a belügyminiszterzetet véleményadás jóváhagyás után k iparfelügyelőséghez befolyása sem lehet kétszerezes árak élet

Kurticsó. vizsgálatot. Aradson napok óta külvonat utasít. Akarták hagyni a de a granicsárokrendelet értelmében ut kocsi a határ az oka az, hogy a gyorsvonatokon tő amire már annyi a vámhatóságok megátolni, ha hagyhatja a vona

A lakbé. A lakbérleti hivatmagánberek né Ezentul kizárólag kezik a megüresse prefektus kijelent hogy az Ivan lak eredményeként az ügyminiszter elé, likvidálása után a lakásokkal való u

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Uj Kelet cikkeinek atányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Feljelölés szerkesztője: Marlon Ernő dr.

Kolozsvárra jön a királyné. Junius 25. és 28. között lesz a Mária királynéről elnevezett Zápolya-utcai ortopéd-kórháznak ünnepélyes felavatása. Az ünnepségen részvesz Mária királyné is, aki több napig fog Kolozsváron tartózkodni.

Angheliescu miniszter Kolozsvárra jön. Vasárnap délután a kolozsvári román iskolák évszázadi tornájnepélyét rendeznek. Ezt az alkalmat Angheliescu kultuszminiszter arra használja fel, hogy meglátogassa Erdély fővárosát. A miniszter, aki még nem járt Kolozsváron, vasárnap délelőtt 11 órakor érkezik államtitkárja és négy bukaresti szaktanár kíséretében.

Csehszlovákia tiltakozik a román moratórium ellen. Megírtuk, hogy a román parlament a külföldi tartozások moratóriumáról törvényt fogadott el. A „Prager Presse” ma megjelent száma állást foglal a törvény ellen és leszögezi, Románia nem kívánhatja, hogy a hitelező államok a moratóriumtörvényt érvényesnek fogadják el. A „Prager Presse” cikkét a bukaresti sajtó nagy megdöbbenéssel fogadja és a dolgok ilyen fordulatáért a pénzügyminisztert, aki elmulasztotta a prágai kereskedelmi körökkel való tárgyalást, tevényt felelőssé. A „Prager Presse” ugyan a csehszlovák tökések jelentékeny csoportjának lapja, de sem hivatalos kormányorgánium.

Vidrightint visszahelyezték állásába. Temesvárról jelentik: A hivatalos iratok jogtalan visszatartása címén felfüggesztett Stan Vidright volt temesvári polgármestert a belügyminisztérium hivatalilag visszahelyezte állásába, a városi vízművek élére. Ez a távirat rehabilitálja Vidrightint, akinek meghurcoltatása állítólag kizárólag személyi okokból történt.

Nem lehet redukálni Kolozsvár büdzséjét. Kolozsvár város tanácsa egy hét óta állandóan a költségvetés revízióján dolgozik. Az egyes tételeket redukálni nem lehet s ezért a tanács csak megindokolja azokat. A memorandumot Utalea polgármester viszi magával Bukarestbe.

Uj magyar igazságügyminiszter. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó Daravary Géza ideiglenes külügyminisztert külügyminiszterré, Nagy Emilt igazságügyminiszterré nevezte ki.

Elszején lépnek életbe a felemelt villanyárak. Megírtuk, hogy Kolozsváron száz százalékkal megrágnál a világítás. Az áremeléshez a belügyminiszter előzetesen hozzájárult. A tervezetet véleményezés végett a városi tanács csak jóváhagyás után küldte meg az iparkamarához és iparfelügyelőséghez, így hát a vélemények semmi befolyása sem lehet az árakra. Julius elszején a kétszeres árak életbe lépnek.

Kurticson megszigorították a vámvizsgálatot. Aradról jelentik: A kurticsi állomáson napok óta különös meglepetés érte a gyorsvonat utasait. A vámvizsgálat után sokan el akarták hagyni a vonatot, hogy sétát tegyenek, de a granicások tudomásukra adták, hogy felsőbb rendelet értelmében senki sem hagyhatja el a vasúti kocsit a határállomáson. Ennek a rendeletnek az oka az, hogy a Magyarország felé közlekedő gyorsvonatokon történik a legtöbb valutacsempészség, amire már annyi trükköt eszeltek már ki, hogy a vámhatóságok csak úgy tudják a visszaéléseket meggátolni, ha elrendelik, hogy senki el nem hagyhatja a vonatot.

A lakbérleti hivatal ellenőrző szerepe. A lakbérleti hivatal feloszlásával Kolozsváron magánemberek nem rekvirálhatnak többé lakást. Ezentul kizárólag a rendőrségi lakáshivatal rendelkezik a megüresedő lakások fölött. Popovici rendőr-prefektus kijelentette az Uj Kelet munkatársának, hogy az Ivan lakbérleti elnökkel való tárgyalások eredményeként azt a javaslatot terjesztették a belügyminiszter elé, hogy a folyamatban lévő ügyek likvidálása után a lakbérleti hivatalt bizza meg a lakásokkal való üzérkedés ellenőrzésével.

Nagy autószerencsétlenség Szamosfalván. Csütörtök délután a Lőrinczy-vállalat egy Minerva-autója a szamosfalvi repülőtér előtt befordult az árokba és széjjelzúzódott. A két sofőr életveszélyesen megszebesült.

Ma párbajozik Sándor Pál Benárdal. Budapestről jelentik: Sándor Pál ma délelőtt viv meg, a parlamentben támadt lovagias ügyből kifolyólag Benárd Ágostonnal. Feltételek: könnyű lovassági hard, bándás, végkimerülésig.

A Temesvár-józsefvárosi hitközség új vezetősége. Temesvárról jelentik: Tegnap tartotta a Temesvár-józsefvárosi zsidó hitközség választó közgyűlést. A közgyűlés a teljes egyetértés jegyében zajlott le. A szavazásban teljes harmóniában vett részt minden pártárványal. Az újonnan megválasztott vezetőség felerészben cionistákból, felerészben ortodoxokból áll. Elnök: Löffler Béla, I. alelnök: Samek Adolf, II. alelnök: Körper Mór lett. A választmány tagjai:

Auscher Mór, Braun Ernő, Braun Jakab, Bogdányi Kálmán, Bruck Miksa, Blum Mór, dr. Brisker Ezekiel, Feuerlicht Mór, Grünwald Márton, Gross Salamon, Hönich Mór, Kubicsek Károly, Latter Mihály, dr. László Hugó, Mannheim Lajos, dr. Mannheim Jakab, Merbl Arnold, Neumann Márk, Königstein Lajos, Rothbart Jakab, Sugár Akos, Stern Vilmos, Vermes Ernő, Vásárhelyi Imre, Weiner Bernát, Winternitz Manó, Oberländer Ferenc, Ungvári József és Margittay Ignác lettek.

Ördögüzés Aknaszlatinán. Vasárnap délután a jámber aknaszlatinai sóbányászok majd sóbányászok váltak. Torkukra szaladt a szó, úgy megijedtek. A falu határába, mely országhatár is, betoppant az ördög. Nem festették falra, mégis megjelent. Autón. (Mert ma kultúridőket élünk!) És hacsak amolyan közönséges ördög lett volna! Asszonyi ördögről a jámber falusiak sohasem hallottak. (Ez a városi ember privilégiuma.) S erre a jelenségre megtörtént az a hallatlan eset, hogy nem az ördög, hanem a parasztok kezébe került a vasvilla. (Mintha vasvillával el lehetne kergetni egy asszonyi ördögöt!) Pedig a szegény ördög tényleg csak szegény ördög volt... Artistanó. A közismert Mirjam Barka. És nem jégesőt hozott magával, hanem több kollégáját. (Vagy ettől ijedtek meg a derék szlatinaiak?) A tapszaporhoz szokott művésznőt közpör fogadta, mire jónak látta visszamenekülni Szigetre... Pedig nem is olyan fekete az ördög, mint amilyennek festik. (d. e.)

Emberölés gondatlanságból. Még a múlt év áprilisában Lőrincz János szárafenei gazdálkodó, Barta Sándor tizennégyéves fogadott fiát, akit a lencházból vett magához, bivalyokkal a rétre küldte. A fiu ráült az egyik bivaly hátára és úgy usztatott keresztül a Szamoson. A folyó közepén a víz sodra elkapta a fiut, aki nem tudva uszni, belefullt. A fiu gyámját ma vont a felelőségre a kolozsvári törvényszék büntető tanácsa és gonatlanságból okozott emberölésért az enyhítő körülmények figyelembevételével egyhávi fogházra ítélte.

Heti naptár

5683. Támuz 2. Szombat.
Szombat beköszöntése: Temesváron 8 óra 40 perc, Kolozsváron 8 óra 30 perc, Brassóban 8 óra 20 perc.
Szombat vége: Temesváron 9 óra 25 perc, Kolozsváron 9 óra 30 perc, Brassóban 9 óra 15 perc.

Szidra: Korách. Néhány hatalomra vágyó ember nem volt megelégedve Mózes vezetésével. Bár semmi jogos kifogásuk nem lehetett ellene, mégis tüzes jelszavakkal sikerült tömeget sorakoztatni maguk mögé. A Gondviselés a föld alá sülyesztette az izgókat, mert felforgatóknak a föld színe alatt van a helyük.

Häftára: Vájjomer S'muel. (Sámuel I. 11.—12.) Sámuel proféta igazságos biráskodásával sem volt megelégedve a tömeg. Uralkodó és udvari méltóság kellett neki. A Gondviselés ekkor aratási esővel jelezte véleményét: minden jó a maga idejében. Ha király kell a népnek, áldására válhat, ha a törvény alapján fog maradni.

A volt Szamosvölgyi-vasutasok küldöttségbe mennek Mosoiu miniszterhez. Minap részletesen ismertették az államosított Szamosvölgyi-től átvett vasutasoknak azt a panaszát, hogy felannyi fizetést kapnak, mint a CFR. alkalmazottai s inkadrálásukat még ma sem hajtották végre. Holnap a vasutasok deputációt menesztenek Bukarestbe, amely kérni fogja Mosoiu közlekedésügyi minisztert, hogy sérelmeiket mielőbb megszüntesse. A küldöttséget Bartha felügyelő vezeti.

Betegfelvételi a borosjenői gyógy-pedagógiai intézetbe. Az arad megyei Borosjenőben működő állami orvospedagógiai nevelő és foglalkoztató intézetben az 1928—24. tanévre több gyengeelméjű és gyengetehetségű tanuló vesznék fel. Gyengetehetségüknek számít az a tanuló, aki az elemi iskola első vagy más osztályában ismételtelen megbukott, de lehet olyan gyermek is, aki éptestű, de szellemileg gyöngye és iskolában nem járt. Szegénysorsuk ingyen-elhelyezést kapnak.

Uj ármegállapítást kérnek a kolozsvári kávések és vendéglősök. Körülbelül két hónappal ezelőtt történt Kolozsváron a kávéházi és vendéglői ételek árának megállapítása. Tegnapi déln a vendéglős ipartársulat elnöke felkérte a polgármestert s kérte, hogy az árak revízióját vigye keresztül, mert a mai árak mellett nem tudnak rátízetés nélkül dolgozni.

Házasság. Goldstein Margit Gherla és Czodik Béla Parajd, folyó hó 19-én délután 4 órakor tartják esküvőjüket Nagyernyén. (Minden külön értesítés helyett.)

A vádtanács hozzájárult Mold József szabadlábrahelyezéséhez. Aradról jelentik: A sikkasztás, hűtlen kezelés, lopás és egyéb büntettek elkövetésével vádolt Mold József vasuti főfelügyelő — mint megírtuk — nemrégiben szabadlábrahelyezését kérte. Az ügyészség a kérés elutasítása mellett foglalt állást, de a vádtanács mai határozatával elrendelte Mold József szabadlábrahelyezését, de ez nem történhetett meg, mert a döntéssel szemben az ügyészség feltolyamodással élt és így, amíg a temesvári tábla végleg (nem határoz ebben a kérdésben, a terhelő tanúk elpusztításával is vádolt Mold József továbbra is fogva marad.

Felfedezett kommunista szervezet. Bukarestből jelentik: Az „Universul” temesvári jelentése szerint az ottani állambiztonsági hivatal kommunista szervezetet fedezett fel, amely Nagyváradra, Kolozsvárra és Aradra is kiterjed. A szervezet vezetőjét, Mraz Ferencet letartóztatták és lakásán sok levelet találtak, amelyek bűnössége mellett bizonyítékul szolgálnak.

Izgató olvasmány a „Kabbalisták és csodatevők” gyűjteménye, mely a zsidó misztikusok legérdekesebb történeteit foglalja össze. Ara 24 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Százezer lejt lopott a gazdájától. Brassóból jelentik: Tilichi Jenő 41. tűzérzredbeli főhadnagy feljelentést tett a brassói rendőrségen, hogy az íróasztaliókjában őrzött 114 ezer lej hivatalos pénzt valaki ellopta. A nyomozás megállapította, hogy a lopást, Márton Irén házbeli cselédleány követte el. A pénzt, száz lej híján, a padláson álló szenesládában találták meg. Márton Irént a rendőrség letartóztatta.

Meggyilkoltak Budapesten egy házfelügyelőt. Budapestről jelentik: Szerdáról csütörtökre virradó éjszakán a Kristóf-tér 2. számú házában meggyilkolták Bácsi György segédházfelügyelőt. A gyilkosságot Luervald Konrád házmeister vette észre. Bement a portásfülkébe, ahol megdöbbenve látta, hogy a segédházfelügyelő, Bácsi György, holtan fekszik a padlón. Azonnal a rendőrségre sietett és bejelentette az esetet. Luervald házfelügyelő vallomásából megállapították, hogy a segédházfelügyelőhöz gyakran jártak fiatal emberek, akikkel Bácsi intim viszonyt tartott fenn. Egy másik vallomás szerint a Kristóf-tér 2. számú házba egy évvel ezelőtt betörtök, de Bácsi György akkor rendőrközre juttatta a betörőket. Lehetségesnek tartják, hogy most ezek a betörők jöttek megbosszulni elfogatásukat.

Rendőri hírek. Tegnap este a Rákóczi-ut 74. alatti kerthelyiségben Pop Oktávián kolozsvári lakostól elloptak hatszáz lejt és a jeggyűrűjét. — Csütörtökön déln a tisztviselők Mátyás király-utcai fogyasztási szövetkezetéből egy vég vásznat loptak el. Állítólag cigányasszony a tettes.

sebnek nyoma
mutatványát
újra és újra
éziája kétségen

orvosi kara
elteszk, hogy
hosszabb ideig
thipnotikus ál-
ggesztio utján
et ilözzen elő

Asági elnök

et semmi biz-
szárságot akar-
homályosságára
fekvő államok,
déseket tettek
zására. Szerdán

meg a kínai

omolyabb kül-
zék. A forra-
első rend transz-
ok uralmának
Mindenesetre
pán veszélyez-
a maga poli-
feltétlenül su-
gukkal a Távol-

excárral y lemondásra ülése. Tatar-

lhő keletkezett,
ambulinszky egy
a gyalog Tatar-
ottani parasztság

át.
ság zárta körül
narc. Csütörtökön
arta magát.

„Dimineata” je-
„harok folynak.
lnak. A kormány-
et okoztak.

kórházaknak
t.
vezették és haroba
Ruszosukból se-

loff volt bolgár
ai bolgár követ
olgár követségek
mélyzetet, ne hall-
ra. Együttel közli,
zervez a Sztambu-
ra.

rint 79.440.000 lei,
szlovák 2.500.000,

vásár. A lipcsei
huszonhatodikától
negtartani. A vá-
német birodalom
jobb termékeit. A
mű felvilágosítással
ni és iparkamara
yiségében a hiva-

agrárreform sta-
mutatás szerint az
jutott 122,882.600
dat sajátítottak ki,
d, 265.761 legelő,
l hold havasi legelő,
d. A kisajátításban
község közül eddig
pott földet.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitéző
öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,
mint most

KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Fő tér 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

*Kamari L'abbelit babylononani
Minden cipész tudja!*

KUN MÁTYÁS FIA

1516

műköszörüs,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei 2
(v. Kossuth Lajos-u.)

Közgazdaság

Közgazdasági doktorátus. Bukarestből jelentik: E napokban királyi rendelet jelent meg, amely kimondja, hogy a bukaresti kereskedelmi főiskola mellé külön vizsgabizottságot szerveztek. A bizottság fel van jogosítva közgazdasági doktori diploma kiadására. A doktori vizsgára jelentkezhetnek a beföldi egyetemet vagy a bukaresti kereskedelmi főiskolával egyenrangú tanítványt végzett ifjak, akik igazolni tudják, hogy a főiskola végzettségük óta eltelt egy év. A jelölt tartozik a szóbeli vizsga előtt a kereskedelmi iskolák tananyagát felölelő témakörből írásos értekezést benyújtani.

A Sfatul értekezlete. Szerdán este 5 óra-ker a Kereskedők Tanácsa székházában a kolozsvári kereskedelmi és iparképviseltek értekezletet tartottak a választott bíróság ügyében. A mai értekezleten az egyes szakmák módosító javaslatait terjesztették elő, amiket dr. Foris Lajos, a tervezet készítője figyelembe fog venni és ehhez képest alakítja át a választott bíróságról alkotott tervezetét.

Az Erdélyi Gabonaszindikátus közgyűlése. Az Erdélyi Gabonaszindikátus június 2-án Kolozsváron az iparkamara helyiségében rendes közgyűlést tartja. A titkári évi jelentésen kívül szóba kerülnek az erdélyi és bánati gabonauzanszok megállapításáról szóló előterjesztések, a választott bíróság ügye és a termény- és árutözsde.

Bánya- és vasipari kiállítás Osztravában. Prágából jelentik: A Morvaországban fekvő Osztrava városában ez év június 16-ától július 31-ig kis- és gyáripari kiállítást rendeznek. A kiállítás főleg az Osztrava-vidéki bánya- és vasipari termékek bemutatására szolgál.

Az élomarha és a tojás kiviteli díjának új megállapítása. Megirtuk, hogy a minisztertanács legutóbbi ülésén a gabonakivitel kérdésével foglalkozott. A minisztertanács a gabonakivitel egyelőre olyan megszorítással engedélyezte, hogy a kétféle hektáron felüli terület termése kivihető lesz. A rendelkezés legfőbb szempontja az ország gabonával való ellátása. A buza árát negyvenöt ezer lejben állapították meg vagonként a régi prémiumrendszer fenntartása mellett. Amint azt már megirtuk, a kormány a tojás kiviteli árat darabonként két lej ötven banival állapította meg. Ez a magasnak látszó vámtétel bukaresti kormánykörök szerint nem fogja gátoln a befolyásolni a tojáskivitel. Románia tojásexportja ugyanis Svájc és Anglia felé irányul és minthogy Svájcban az ottani valutáris viszonyok szerint egy tojás tízennyolc lejbe kerül, Angliában pedig háromnegy pennybe, tehát a kiviteli vám egyáltalán nem fogja megakadályozni a tojásnak a nyugati országok felé való exportját. Az élomarha kiviteli váma körül hosszabb vita indult a minisztertanácsban. A permiszrendszer fokozatos eltörlésével ugyanis az élomarha darabonkénti vámját emelték. Mint azt már megirtuk, a rendelet előkészítő bizottságai az élomarha kiviteli vámjánál hatezer lejt állapították meg darabonként. Ezt a már eléggé magas kiviteli díjat a minisztertanács — mint azt megirtuk — tízezer lejre emelte fel, azért, mert állatexportunk jó valutájú országok felé terelődik és ez a kiviteli árucikk a horribilisnek tetsző díjakat az állatkereskedelem megbénítása nélkül is elbírja.

Az osztrák népszövetségi kölcsön gyors jegyzésének előnye. Az osztrák tizenhárommillió dolláros államkölcsönre, mely mint a nemzetközi

pénzpiacra Ausztria javára lefektetendő népszövetségi kölcsön összértékének körülbelül tizedrészét, június 30-ig lehet jegyezni. A kölcsön kedvező feltételei (jegyzési ára a névérték 93 százaléka, kamata a névérték 7 százaléka) eléggé ismeretesek, kevésbé ismeretes, hogy az, aki előbb jegyez, jobban jár mint az, aki csak a jegyzési határidő végén eszközli jegyzéseit. Miután az előzőekben 1928 december elsején esedékes félévi szelvények június elsejétől december elsejéig szólnak, mindenki aki június elseje után jegyez, 7 százalékos késedelmezési kamatot fizet. Ha például N. N. tíz dollárt jegyez és az egész jegyzett összeget már 1928 június elsején beteszti, akkor csupán 930 dollárt vagy 658.440 koronát fizet, ha azonban június 10-én fizetett, akkor 9.3175 dollárt vagy 659.679 koronát kellett fizetnie, június 20-án 9.3309 dollárt vagy 661.055-68 koronát, június 30-án pedig 9.3563 dollárt vagy 662.432-33 koronát. Ha a részletfizetést választotta, akkor az első részletért — ha azt például június 10-én fizeti — 164.919-75 koronát és a második, június 16-án esedékes részletért 167.191-25 koronát, a harmadik augusztus 16-án esedékes részletért 167.191-25 koronát, a negyedik, szeptember 15-én esedékes részletért 168.189-33 koronát köteles fizetni. (Dollárban eszközölt fizetésnél a megfelelő összegek: 2.329.375, 2.348.875, 2.361.458 és 2.365.555 dollár.) Azoknál, akik kisebb összegeket jegyeznek, mert nagyobb összegek fölött nehezebben rendelkeznek, ezek a napok után kikalkulált darabkamatok nem esnek latba. Aki azonban nagyobb összegeket jegyez, mindenesetre jól teszi, ha rögtön az egész összeget lefizeti, ha például N. N. 10.000 dollárt jegyez, akkor az esetben, ha június 10-én a teljes összeget befizeti, azért 659.679.000 koronát fizet. Ha részletben fizet, akkor június 10-én 164.919.750 koronát fizet, július 16-án 166.158.750 koronát, augusztus 16-án 167.191.250 koronát, szeptember 26-án 168.189.330 koronát, tehát összesen 666.459.080 koronát, ami kerék 6.750.900 korona többletet jelent.

A mai valutapiac

Szállardul a lej, zuhan a német марка. Zürichben negyed pontot javult, beiföldön esik a magyar korona. Óriási emelkedések Budapesten és Berlinben. Esik a francia frank

(Kolozsvár, június 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a tegnapi párisi zárlatnál 787-ről 8-ra emelkedett, ezt az emelkedő irányzatot a mai nyitáshoz is megtartotta. Változatlanul 8-cal jegyezték. A lej megszilárdulása következtében a nyugati devizák ellanyhultak, sőt némi értékesítés is tapasztalható. Nagy kereslet volt svájci frankban és font sterlingben. A német марка zuhanása a mai zürichi tőzsdén tovább tartott. A tegnapi zárlatnál 58 volt, a mai nyitáshoz 57-re esett, a zárlatnál újabb eséssel 53-mal jegyezték. A beiföldi pénzpiacra az állandó kínálattal szemben kereslet nincs. Berlinben óriási hausse van. A dollár 108.000 márkára, a font sterling 505.000 márkára emelkedett. A magyar korona esése Zürichben egyelőre megállott, sőt némi szállardulás észlelhető. A tegnapi zárlatnál 775 volt, a mai nyitáshoz 8-ra javult, a zárlatnál is 8 maradt. A zürichi szállardulásával szemben a magyar korona beiföldön zuhanásszerűleg esik. Egy lejért már 43 K-t fizetnek. Budapesten nagy értékelkedések vannak. A devizaközpont a lej 35-50—38-50-nel jegyzi. A марка zuhanásával kapcsolatosan a francia frank is esik Zürichben. A mai zárlatnál már 3535-tel jegyzi Zürichben.

Irányzat: Lejben ingadozás, német márkában magyar koronában zuhanás, francia frankban esés.

Péntek, 1928. június 15

Június 14-én 100 le
4100—4300
35800—36200
7-87—7-89 f
2-86—2-87 s
0-50 1/2—0-51
10-85—10-86
51000—51100

Valutapia
Bukarest. Deviz
Newyork 198, Róma
590, Bécs 29-00, Bu
Bukarest. Valu
170—180, török lir
900—920, francia fra
35—36, lira 900—
dinar 200—220, d
710—720, oszt. k
300—350, cseh k
márka 35—36.

Zürich. Nyitás
Newyork 557 1/2—55
Páris 3552 1/2—3555
1664—1665, Budap
—605, Bukarest
78 1/2—78 3/4, Bécs 16

Berlin. Nyitás:
Newyork 106500, P
Prága 3181-50, Bécs

Berlin. Zárlat:
Newyork 108000, P
151, Prága 3180,
Páris. Nyitás:
Berlin 15, Róma 7
800, Zürich 282.

A budapesti a
lyamai: Napoleon 2
sterling 31270—31
lira 315—327, fran
202—210, svájci
korona 955—1000,
6750—6950, lengy

SZÍNHÁZ

Péntek: F. Nirsch
maballerina
(Operett) új
emelt hely
Sorozatszám

Szombat: Álarcosbá
Utána F.
más műsor
kal Bérle
a nézőterre
rozatszám

Vasárnap délután:
István föll
rozatszám

Vasárnap este 8 ó
bayval, S
Sorozatszám

Hétfő: A Bolond.
des helyé
Sorozatszám

A szí

Ma este lép
pelt balettművészn
Gazdag és változat
tani tehetségét. M
szombaton pedig
Nirschy Emilia fő
más-más lesz a mű
désabb szerepét fo
Álarcosbálban. E
gadó táncművésze
zónség. — Vasár
adják alsó helyé
legközelebbi újdo
hét elején lesz
sárnap este 27-
címszerepet ezen
riannet Somogyi.
— Hétfőn a legs
dot adják.

Szovátafürdőn kiadó

a gróf Vay-féle villa, öt szoba, konyha, terrase berendezve, istálló, garage,
befásított nagy kerttel, június hó 15-től saison végéig. Értekezni lehet a
Fischer üvegüzletben Cluj-Kolozsvár és Targu-Murás--Marosvásárhely

Janius 14-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4100-4300 magyar koronát, 35800-36200 osztrák koronát, 7-87-7-89 francia frankot, 2-86-2-87 svájci frankot, 0-50 1/2-0-51 dollárt, 10-85-10-86 olasz lírát, 51000-51100 német márkát.

Valutapiac június 14-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1270, London 910, Newyork 198, Róma 930, Zürich 3575, Prága 900. Bács 29-00, Budapest 3-75, Berlin 24. Bukarest. Valuták: Márka 35-38, léva 170-180, török lira 115-120, font sterling 900-920, francia frank 1300-1320, svájci frank 35-36, lira 900-920, drachma 500-550, dollar 200-220, dollár 200-202, Napoleon 710-720, oszt. kor. 27-28, magyar korona 300-350, cseh korona 580-600, lengyel marka 35-36.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 57-53, Newyork 357 1/2-357 1/2, London 2572 1/2-2571, Páris 3552 1/2-3535, Milano 2890-2580, Prága 1664-1665, Budapest 8-00-8-00, Belgrád 615-605. Bukarest ---, Varsó 80-78, Bécs 78 1/2-78 1/4, Bécs lebélyezett 78 1/2.

Berlin. Nyitás: Róma 4950, London 495250, Newyork 106500, Páris 6790, Zürich 19130, Prága 3181-50, Bécs ---, Budapest ---.

Berlin. Zárlat: Róma 5000, London 505000, Newyork 108000, Páris 6800, Zürich 19250, Bécs 161, Prága 3180, Budapest 1350.

Páris. Nyitás: London 7291, Newyork 1573, Berlin 15, Róma 7285, Prága 4675, Bukarest 800, Zürich 282.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 24400, lej 35 1/2-38 1/2, font sterling 31270-31970, marka 700-745, olasz lira 315-327, francia frank 437-449, szokol 202-210, svájci frank 1220-1255, osztrák korona 955-1000, dinár 7500-7750, dollár 6700-6950, lengyel marka 970-1020.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: F. Nirschy Emilia, az európai hírű prima ballerina fellépése. Előtte: Kis grizett. (Operettjúdonság 13-odszor. Mérsékelttel fel-emelt helyárrakkal. Premierbérletben 59. Sorozatszám 437.)

Szombat: Alarcosbál. (Jean Athanasiu vendégjátéka. Utána: F. Nirschy Emilia bncsufellépése mas műsor keretében.) Főemelt helyárrakkal. Bérletszűnetben. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatszám 438.)

Vasárnap délután: Piros bugyellár. (Szentgyörgyi István fellépésével. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 439.)

Vasárnap este 8 órakor: Bajadér 27-edszer. Kolbayval, Sümegivel, Somogyival, Ekeccsel. Sorozatszám 440. Bérletszűnetben. Premierhelyárrakkal.)

Hétfő: A Bolond. (Új betanulással, 3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 145. sz. A Sorozatszám 441.)

A színházi iroda hírei

Ma este lép föl először a világszerte ünnepezt balletművésznő, Fourgeotné Nirschy Emilia. Gazdag és változatos műsor keretében fogja ragyogtatni tehetségét. Ma a Kis grizett előadása után, szombaton pedig az Alarcosbál előadása után fog Nirschy Emilia fellépni, akinek mindkét estén más-más lesz a műsora. Szombaton este legparádésabb szerepét fogja énekelni Jean Athanasiu az Alarcosbálban. Előadás után Nirschy Emilia elragadó táncművészetében fog gyönyörködhetni a közönség. Vasárnap délután a Piros bugyellár estjének olcsó helyárrakkal. A Tökmag lesz a színház legközelebbi újítása. Bemutató előadása a jövőhét elején lesz érdekes szereposztásban. Vasárnap este 27-ik előadása lesz a Bajadérnak. A címszerep ezen az előadáson Kolbay Ildikó, Mariannet Somogyi, Napoleont Ekecs fogja játszani. Hétfőn a legszebb magyar operettet, a Bolondot adják.

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája. Cluj-Kolozsvár Calea Reg. Ferdinand 48.

V. sz. Kimutatás. Erdélyi-kolonia

Deda: Jakabovics Mór 10m², Farkas Lajos 5m², Moskovits Chaim, Auerhahn Adolf, Farkas Manó, Weisz Márton, Bernáth Henrik 4-4m², Zimmermann Abraham 3 m², Zeichner Nándor, Struhl Abraham Marosvásárhely, Jasztróber Hermann, Hirsch Béla, Preisler Dániel 2-2m², Bernáth Dávidné, Weisz Dávidné, Zimmermann Salamon, Kieselstein Árpád 1-1m², (310-), Sighet: N. N. 50m², (250-), Nasaud: N. N. 10m², Siegelstein Adolf 10m², Schön Mendel 8m², Káhn Eliás, Mendelsohn Samu 5-5m², Pollák Márkusz, Grünfeld Salamon, Farkas Lajos, Wiesel Hermann, dr. Stein Izsó, Stein Wolf, Wachs Matel, Gewirtz Károly Entradam, Moskovics Dávid, Lax Izsák 4-4m², Lenobel Dora 3m², Teszler Izsák, Friedmann Alfréd, Herskovics Lajos, Rosenfeld Lajos, Steinberger Sándor, Léb Benő, Fisch Hermann, Pecker Mór, Apfel Samu, Glaser Mór, Kraft H. Grossné, Kain Samu, Berger Jerochom, Rottenstein Berta, Eisenberger Cheskel, Fürst A. Bernát 2-2m², Léb Abraham, Schön Móric, Fisch Abraham, Herskovics Wolf, Rosenfeld Hirsch, Löbl Rudolf, Edelstein Hermann, Biegel Zurach, Edelstein Simon, Florenthal József, Ganz Meier, Szmuk Hersch, Löwinger Béla, Gewürz Jakob, Liebermann Hermann, Friedmann Abraham, Auerhahn Mihály, Nussbächer L. 1-1m², (722-), Alsószapor: Glück Mórné, Virág Albert 10-10m², Fischbein Adolf, Weisz Vilmosné 5-5m², Ackermann és neje, Hoffmann Jakob 2-2m², (170-), Hida: Kornhauser Ferenc, Klein József 10-10m², Wachslar Lipót 8m², Porjesz Miksa, Weinberger Elek, Sternberg Adolf, Löwy Márton, Ezri Hermann, ifj. Abraham József, Silberstein József 3-3m², Rosenberg Jenő, Hersch Izidor, Salamon Izsák 2-2m², (275-), Szováta: Stark Ferenc gyűjtése 187, Vulcan: Reingewürz Géza gyűjtése 500-; Ibsafalau: Heilper Béla, Dr. Herzlinger Dezső 4-4m², Herzlinger Aladár, Herzlinger Andor 1-1m², (50-), Alesd: Ladányi Ignác 100, Borosineu: Citrom Jenő 6m², Wertheim József 4m², Pler Miksa, Reichenberger 1-1m², N. N. 2m², (80-), Nagyszentmiklós: Berger Hajnalka és Lórenc János eljegyzésén Rosowszky István gyűjtése: Berger Hajnalka és Lórenc János, Rasovszky Géza 20-20m², Lórenc Pál 10m², Raschovsky Gézáné, Berger Samu és neje, Lórenc Henrik és neje, Wintemberger Albert és neje 4-4m², Gómóri János Temesvár 2m², (340-), Targul-murás: Palesztinai vetített képes előadásból 311, Sibiu: Löbl József 20m², Sonderling Salamon 10m², dr. Mátyás L. 8m², dr. Gerendi Béla 9m², Weiss Samu, Springer Max 6-6m², dr. Eliás Mór 8m², Dr. Benedek Gyula, Leitner Samu, Friedmann H. Hajdu Józsefné 5-5m², Ascher Alfréd, Bom Jenő, Edelstein Salamon, Friedmann, Glückmann M., Grünblatt Benő, Herskovics Jakob, Izsák Barach, Klármann D., Klepner Zoltán, Kovács Izsó, Löwy Dávid, Müller Dávid, Salsinger Fülöp, Salamez Adolf, Samu József, Schul Hermann, Adler Vilhelm 4-4m², Bein József, Ehrenthal B. Eliás Ede, Ehrenthal Ignác, Kramholz M., dr. Sámson Dávid, Egon Sonderling, Kappel Regis 3-3m², Zimmermann, Wulaszky Hermann, Weiss Jakob, Wulaszky B, Weiss Adolf, Weinberger M. Szabó Mozes, Schwartz Bubi, Schapira M., Rehberger Károly, Menyász Cili, Márk Etus, Lukács Aladár, Liblich Géza, Klein Izsó, Holländer B., Hirsch Zsigmond, Guttman Jakob, Grünberger I. Gruber Israel, Kohn Eljovits, Berkovits Jakob 2-2m², Benedek Henrik, Blaustein Etel, Brandwein M. Eliás Sándor, Feder Abraham, Ferenc Ludwig, Fränkel Dávid, Fuchs Fábán, Grünberger Jakob, Grünfeld Hersch, Özv. Herskovics M.-né, Hirsch Jenő, Keller Zsigmond, Hirsch Mihály, Klein Ignác, Klepner Miklós, Klepner Sárka, Kohn Mina, Löwy Jenő, Márk Mór, Melamed Frida, Melamed Ignác, Neu Samu, Rosenwasser S., Rosmann M., Silbinger M., Spierer József, Stein Aladár, dr. Szegall Zsigmond, Weiss Salamon 1-1m², (1.285-).

A Transsylvániai Somérok nachlaja: Dr. Singer Jenő dunamja Arad:

Purimi gyűjtés: Rabb Anna 75, Kovács Ilona 47 Krámer Izidorné 72, Weinberger Sola 230, Fischer Márta 210, Brandes Margit 203, Kornis Magda 178, Schwartz Magda 50, Winternitz Sára 166, Seidnek Zsuzsi 90,

Legolcsóbban fest, tisztít az UNIO gőzmosógymár Cluj, C. Reg. Ferd. 133

120 HP Langfelder gyártmányu compand condensatoros stabil gőzgép, 10 HP vav. gyártmányu gőzlokomobil, Magyar Motor- és Gépgyár gyártmányu hidraulikus olajprens, 3-4 HP benzinnmotor, Rádiálszikák nagy teljesítménnyel, felvonók, raktárról azonnal szállíthatók. Hoffmann Sándor okleveles gépészmérnök gépműhelye, Cluj-Kolozsvár, Strada Săcuiască 2. szám

Karácsonyi Margit 205, Székely Klári 200, Vértes Cella 180, Róth Klári 120, Rude Magda 122, Salamon Gabriella 27, Dénes Klári 70, Pollák Terka 139, Ráskai Erzsébet 120, Kállai Gyula 14, Kohn Márton 33, Krauss István 19, Marovits Sándor 32, Roth József 15, Baumann László 35, Reich Zoltán 30, Kalmár Tibor 100, Feilusz Tibor 34, Feuer Andor 294, Klein István 80, Mendel Tibor 52, Nemes István 10, Asach László 80, Stern Tibor 72, Reiss János 102, Happer Miklós 35, Mayer Ferenc 105, Fuchs Andor 50, Fein Ottó 40, Roth Zoltán 155, Lányi György 223, Salamon Erzsébet 24, Gross Piroka 33, Salamon Jolán 40, Reiner Sándor 260, Stengl Imre 50, Wolf György 135, Weisz Antal 20, Wohlberg József 44, Pollák József 50, Stern Ernő 54, Rosenfeld Sándor 44, Lei: 5.068-

Herzog Sándor rabbi dunamja Arad

Purimi gyűjtés: Bán György 200, Reich László 21, Kalmár János 105, Friedmann Dezső 134, Neubauer Károly 120, Ungár Pál 113, Hecht Gyula 156, Haker László 57-50, Schwartz Jenő 130, Adler Tibor 33, Reich János 120, Ehrenfeld László 50, Ritter György 69, Világ István 163, Stern Géza 50, Szántó Odön 104, Steinhauss Márton 143, Reiner Jenő 243, Weiss János 190, Fuchs István 105, Schwartz Ferenc 113, Weinberger Jenő 143, Adám József 500, Berkovits Andor 161, Messer Sándor 25, báró Neumann Ferenc 810, Pichler Imre 105, Weiss Dezső 20, Roth Tibor 70, Gärtner Lajos 72, Balkányi Miklós 79, Kaufmann József 30, Wertheim Dezső 55, Lalwak József 54, Berkovits Ferenc 35, Weissberger Mendel 25, Váradí Oszkár 30, Salgó Pál 38, Noel Ferenc 25, Szerényi Kató 70, Kornis Márta és Margit 170, Frits László 35, Salamon N. 40, Lissen Ilona 85, Schnitzer Ibolya 80, Scheer Lilla 45, Lei: 5.024-

Az „Aradi-Somér csapat” dunamja.

Hermann Éva 207, Braun Magda 5, Dávid Hus 162, Adler Klári 70, Finkelstein Irén 200, Kalmár Ida 32, Klein Lili 45, Zimmermann Gyula 20, Ausländer Pál 25, Bornstein Ernő 21, Kertész István 20, Kohn Imre 220, Weiss Lajos 10, Weiss László 60, Wohlberg Márton 40, Barna János 20, Messer Frigyes 20, Krauss Andor 6, Weiss János 20, Stenheim Sándor 45, Rosenberger Jenő 30, Stauber Éva 300, Fekete János 30, Klein László 40, Erdős János 22, Dules László 25, Ungár Ervin 13, Kohn Lajos 120, Salamon József 20, Fonyó László 75, Lőcs Maca 267, Szász Endre 10, Falk Erzsébet 60, Holländer Julia 18, Kohn László 147, Lenberger Sándor 80, Hegedűs Zoltán 20, Weiss Károly 20, Eles György 200, Waldmann Gábor 35, Ornstein Sándor 47, Berkovits Sándor 20, Bienenstock Magda 25, Waldmann Pál 128, Hartmann Mariska 61, Gerbauer Anna 25, Sándor Ilona 172, Faragó Klára 300, Id. Chilerits Rózi 18, Biheller Piroka 23, Aisikovits Ella 88, Braun Gerő 110, Winkler Ella 41, Juchter Ágnes 20, Salamon Imre 10, Reich György 200, Bonyháti József 10, Kohn Zoltán 20, Szenes Márta 455, Lux Gladys 13, Werner Márta 76, Schwartz Lily 51, Pless László 15, Horváth György 41, Gärtner Olga 27, Krass János 25, Földes Anna 10, Kormos Kató 50, Kohn Mária 100, Goldfischer Hedvig 10, Földes Aranka 70, Lei: 5.041-

Az „Aradi Diákság” dunamja

Halmos Erzsébet 110, Gót Erzsébet 20, Holländer Lili 13, Eliás Lili 72, Eliás Klára 64, Neufeld Imre 15, Fábán Ella 32, Gerber Olga 26, Gerber Anna 25, Szilárd Pál 53, Gellért István 60, Pollák József 46, Waldmann Pál 13, Engel Jenő 35, Weiss Sándor 28, Walder Zoltán 21, Munz János 65, Heller Ilona 77, Hübschmann Szerén 52, Ifj. Chilevitz Rózi 114, Lei: 942-

A ZSIDÓ NEMZETI ALAP ERDÉLYRÉSZI IRODÁJA.

Telefon inter-urban: 2-13 ELSŐ Sürgőnycim: Juvaere Cluj ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19 Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy gyár és iroda-helyiségeinket Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 19 sz. alatti saját telephelyre helyeztük át. Kérjük nb. megbízásainkkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368

„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13 Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

rago, het a hely

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lct. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lct. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lct. Jelíges hirdetésekre semminemű felvágószíjat nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vétetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíttatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lct 00 bani bélyegköltésig fizetendő.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

- körleveleket**
- cégekártyát**
- levélpapírost**
- számlát**

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima Nyomda Rt.

Keresek belvárosban 2 szoba, konyha lakást. Lehet egy nagy szoba és konyha is. Magas bért fizetek. Közvetítőt díjazok. Cím a kiadóhivatalban. 5709

Perzsaszőnyegkészítés tanítását házánál, szőnyeg szakkereskedés felvételét bármilyen szővőszékre, szőnyeg nyírását, vasalását, valamint minták nagytárolását vállalja, hívására megy. — Marossy Sándor perzsaszőnyegkészítő, Marosludas 5732

Gyógy-növényeket

kőrishogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1562

Honvéd-u. 6. sz. alatti lakásomról ellopták tulesz és tefilinemet fekete tuleszbaftival. Ha valakinek eladásra kínálnák, kérem velem közölni. — Berkovits Manó.

Vidéki fiatalember, ki havonként 1-2 hetet tölt Kolozsváron, a belvárosban különbejáratu butorított szobát keres. — „Jól fizetek” jelígre a kiadóba. 5735

Frissen hámozott citrom és vadnarancs naponta 300-400 drb. kapható, amíg a készlet tart

Szilágyi Eleonora
Ikkögyárban, Calea Reg. Ferdinand 107

Eladó

Brassóban (megyeszékhely) több év óta fennálló **könyvnyomda, könyvkötészet és dobozgyártási üzem.**

Teljes üzemben, üzletkörrrel és tüzlohelyiséggel jutányos áron és előnyös fizetési feltételekkel. Megkeresések Antal Testvérek, Brassó küldendők. 5786

Ólomhamu körülbelül 150-200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Modern keményfa háló és teljesen új konyha berendezés elkölözés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban

Kenyérhaját keresek megvételre, nagyobb mennyiségben is. Patantca 34.

Fructer Benedek
máramaroszi cégnél kapható

csesh okor
vagontételekben ah háttér csesh koronáért. Kisebb tételekben raktárból. Mindenkor **napi árban.**

Vevőim kényelmükre megfelelő előleggel és hátralékos összeg vinculatióra bank utján szállítok. — Telefon Interurban 168 5706

Mérlegképes könyvelőt, aki a román, német nyelvben perfect és a magyar nyelvet is bírja, keres azonnali belépésre a Kereskedelmi Hitelintézet R.-T. Cluj, Piata Unirii 20. 5734

Perfekt gyors és gépirónót felvesz az Uj Kelet kiadóhivatala.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

CLUJ, Str. Baron L. Pop (Brassau-u.) 10

Zsidó irodalom magyar nyelven:

- Agnon: És a megörbédit kiegyenesedik füzve ..... Lei 40-
- Bin Gorion: József és testvérei, füzve " 25-
- Biró Lajos: A zsidók utja. .... " 18-
- Biró Lajos: Bazini zsidók .. " 30-
- Fényes Samu: Jidli. .... " 35-
- Frígyes Lajos: A zsidók természetrajza, füzve ..... Lei 20-
- Nordau: Az asszimiláció tragédiája, füzve ..... " 15-
- Nordau: Az asszimiláció tragédiája, kötve ..... " 25-
- Nordau: Dr. Kohn, füzve ..... " 25-
- Nordau: Mesék, füzve. .... " 22-
- Sokolow: Uj zsidó, kötve. .... " 25-
- Solem Alejchem: Leégett nemesek, füzve ..... " 20-
- Solem Alejchem: Leégett nemesek, kötve ..... " 30-
- " A 13 Rubinsohn .... " 20-
- Ujvári Péter: A bosszuálló Isten .. " 45-

Zsidó irodalom német nyelven:

- Ansky: Dybuk (misztikus dráma), füzve ..... Lei 35-
- E. Auerbach: Die Prophetie, füzve " 70-
- A. Bension: Die Hochzeit des Todes, füzve ..... " 25-
- A. Bension: Die Hochzeit des Todes kötve ..... " 32-
- H. Bergmann: Worte Mosis, kötve " 45-
- H. Bergmann: Jawne u. Jerusalem, füzve ..... " 50-
- Bin Gorion: Zwei Generationen kötve " 40-
- S. Birnbaum: Leben und Worte des Baal Sem, füzve ..... " 30-
- Born Judas: (Zsidó népmesék) I-IV., kötve ..... " 400-
- Max Brod: Die Einsamen (novellák) füve ..... " 120-
- M. Buber: Die Geschichten des Rabbi Nachman, kötve ..... " 120-
- M. Buber: Die jüdische Bewegung I.-II. kötet ..... " 150-
- Die Erzväter: (Jüdische Sagen), kötve " 200-
- Gelbhaus: Esra, füzve ..... " 15-
- H. George: Moses der Gesetzgeber, füzve ..... " 25-
- H. George: Moses der Gesetzgeber, kötve ..... " 32-
- H. Gunkel: Das Märchen im Alten Testament, kötve ..... " 70-
- Der Jude: II. évfolyam, kötve .... " 300-
- Der Jude: III. .... " 300-
- Nadel A.: Der Sündenfall (biblia jelenetek, albumkiadás), kötve " 80-
- Die Zwölf Stämme (Jüdische Sagen) kötve ..... " 150-

Zsidó egyesületeknek, csoportoknak és iskoláknak engedmény.

Sósav

E c e t s a v

Kénsav

bőrgyógyáshoz szükséges vegytermékek, Meister Lucius és Badische anilinek nagy tételben érkeztek

Kalmár Áruforgalmi R.-T.

fűszer-, festék- és gyarmatárkereskedés engros és detailosztályába Cluj, Str. R. Maria (Deák F.-u.) 42

Zsák, Ponyva

Vétel! 1424 Eladás!

Kölesöntézet javítóműhely saját cégjelzést berendezéssel

Timisoara, II. Piata Traian 2. Sürgönycím: Albala, Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL“

késnékül borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kilogrammos szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kilogram vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kilogramonként. Hozzávaló csontrés darabonként lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetevőkből összeállított utáztatoktól. Csak az „Ideal” felírású a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

Főelárusítóhelyek:
Glanczmann Adolf, illatszertár, Sighetul-Maramures
Rosenzweig Jakob, illatszertár, Dej
valamint minden drogériában kapható.

Telefon 31. **Ládagyár** Fiókhizlet: Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1391

Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

Shalom Szalámít postán utánvét mellett pontosan szállít

Winkler Mór szalámigyára

Cluj, Piata M. Viteazui (Széchenyi-tér) 39 sz. Tel. 12-90. Árjegyzék és kívánatra ingyen

Cluj és legnagyobb francia hajóforgaság

Luxusgözösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre
utvonalon át

Vezérképvelet Nagyrománia részére:

ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajüttök. Lloyd 1637 1541

SZERKESZTŐSÉG
HIVATAL ÉS N
Cluj, Kolozsvár, S
L. Pop (Brassai-
Telefon: Szerk
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz. —
A kéziratok kiz
szerkesztőségne
zendők. Kézirato
adunk viss

Cluj-Kolozsvár

Az euró egészen sajátosság bolgár átalakulama küzdelme utáni gazdasági Nem lehet az amely a dolgoz tását célozza, reakció legtípi lehet mondani munkásság, ha közre, de jóind egymásratoró eddig alig figy a bolgár belső jelenti már, ho uralmát, e pill érkeznék az ell helyzet kikri Minden óra uj felel a valóság parasztság szá küld élelmiszet Balkánon még hatók.

Sztambuli nak neveztek é Leninnek”. Ho megállapítás, a Mindenesetre te mányzása kizár és a kiszagda. Ez a mentalit paraszt népekn birtok védelme tulharsogó béke tíz évig ontott harc eredménye kellett látnia, deni Sztambuli helyezte a fősu rétegek egyene szintiszta paras földreformot, a összes nagy-é adótörvényeire ipari tőke előtőke ellen, de ellen is. Kén amelyek meghi megmozdulását tott a közmuni Sztambulinszky az ország ura ahhoz is, miké gyülemllett bék javára. Megren sők hatásos pő az egyetlen áll ültette és el is katonákat, akik ták. A haladás János-arca volt és tőkeellenes munkás-kizsákn

Ezek a p meg, ha tényl forongás a tár figyelemre mel